

Kongre Organizasyonlarında Gönüllülük Motivasyonu: I. Ulusal Alternatif Turizm Kongresi Örneği

Erkan Güneş^{a*}, Gürkan Alagöz^b, Abdullah Uslu^c

^{a, b} Erzinca n Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, Erzinca n.

^c Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Fethiye Ali Sıtkı-Mefharet Koçman MYO, Muğla.

Öz

I. Ulusal Alternatif Turizm Kongresi Erzinca n Üniversitesi Turizm ve Otelcilik MYO tarafından 7-9 Nisan 2016 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda kongre öncesi, esnası ve sonrasında yapılacak faaliyetlerde organizasyonda gönüllü öğrencilerin görev alması planlanmıştır. Bu araştırmanın amacı, öğrencileri kongre organizasyonunda gönüllü olmaya motive eden unsurların neler olduğunun belirlemesidir. Gönüllülük motivasyonunu ölçmeye yönelik Berber (2015) ve Koşan ve Güneş (2009) tarafından geliştirilen gönüllü motivasyonu ölçekleri temel alınmış, bazı ifadeler amaca uygun olarak düzenlenmiş ve yeni ifadeler eklenmiştir. Araştırmanın evrenini Erzinca n Üniversitesi Turizm ve Otelcilik MYO bünyesindeki programlarda (Turizm ve otel işletmeciliği, Turizm ve seyahat hizmetleri ve Aşçılık programları), öğrenim gören 2. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Veri toplama yöntemi olarak anket tekniğinden yararlanılmıştır. 15-25 Aralık 2015 tarihleri arasında yapılan anket çalışmasına öğrencilerin tamamı katılmış, ancak 51 anket değerlendirmeye alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre gönüllülük motivasyonuna ilişkin ifadelerin genel aritmetik ortalaması yüksek çıkmıştır. Öğrencilerin kongre organizasyonunda bir şekilde görev almak istedikleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca farklılık analizlerinde non-parametrik istatistik tekniklerinden Mann Whitney U, Kruskal Wallis H testlerinden yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gönüllülük, Gönüllülük Motivasyonu, Kongre, I. Ulusal Alternatif Turizm Kongresi

Volunteerism Motivation In Congress Organization: 1st National Alternative Tourism Congress Case

Abstract

1st National Alternative Tourism Congress was held between the dates of 7 and 9 April 2016 by Erzinca n University Vocational School of Tourism and Hospitality Management. In this context, before, during and after the congress, the organization of activities to be performed the student volunteers were scheduled to take part. The aim of this study is to determine whether the students what the factors motivating organizations to volunteer at the congress. In the study, to measure the volunteering motivation, voluntary motivation scales which is developed by Berber (2015) ve Koşan ve Güneş (2009) are basically taken and certain statements prepared in accordance with the purpose and added new phrases. The universe of the study consists of sophomore students studying in the program in Erzinca n University Vocational School of Tourism and Hospitality Management (cooking, tourism and hotel management and tourism and travel services programs). Data collection method was utilized as a survey techniques. The survey conducted between 15-25 December 2016, all of the students are participated, but 51 survey were evaluated. General arithmetic average of the statements regarding the volunteering motivation is higher according to survey results. Participants have emerged in a way they want to take part in

the congress organization. In addition, non-parametric statistical techniques of the Mann-Whitney U and Kruskal-Wallis H tests were used in analysis of difference.

Keywords: *Volunteerism, Volunteerism Motivation, Congress, I. National Alternative Tourism Congress*

GİRİŞ

Erzincan Üniversitesi Turizm ve Otelcilik MYO tarafından 07-09 Nisan 2016 tarihleri arasında I. Ulusal Alternatif Turizm Kongresi gerçekleştirilmiştir. Kongre öncesinde ve esnasında, kongrenin başarılı geçmesini sağlamak için birçok çalışana ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışanların tamamı ücret karşılığı karşılanabileceği gibi bir kısmı veya tamamı gönüllüler aracılığı ile de karşılanabilir. Gönüllülük esaslı katılımlardan belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler sıklıkla yararlanmaktadırlar. Özellikle üniversiteler sahip oldukları öğrenci varlığı ile birçok etkinliği gerçekleştirebilecek potansiyele sahiptirler. Bu durum, hem üniversiteler için hem de eğitimini tamamlayan öğrenciler için pek çok yönden kazanç sağlamaktadır.

Gelişmekte olan ve genç bir nüfusa sahip olan ülkemizde, gençler gönüllü uygulamalarıyla ilgilenmekte ancak onları yönlendirecek kaynaklara erişmekte zorluk yaşamaktadırlar. Bu genç nüfusu, iyi bir şekilde gönüllüğe yöneltmek toplumsal gelişim açısından önemlidir (Yıldırım ve Yıldırım, 2010: 5). Üniversite eğitimi alan öğrencilerin etkinliklerde gönüllü olarak görev almaları ve onları motive eden unsurları belirlemek bu gelişim için de fırsat sunacaktır.

Turizm eğitimi alan öğrencilerin kongre organizasyonlarında görev almaları, onların bireysel kariyerlerine yapacağı katkı ile birlikte kongre organizasyonlarının bir turizm türü olması da onların katılımını arttıracığı düşünülebilir. Kongreye katılanların (akademisyen, özel sektör temsilcileri, kamu temsilcileri, sivil toplum kuruluşu temsilcileri) memnuniyetleri, gönüllülerin ihtiyaç ve beklentilerinin karşılanması ile doğru orantılıdır (Koşan ve Güneş, 2009: 2). Bu nedenle gönüllü öğrencileri hangi unsurların motive ettiğinin tespit edilmesi ve bu doğrultuda öğrencilerin motive edilerek etkinliklerin başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Bir kongre organizasyonunda gönüllü öğrencilerden yararlanılabilecek birçok alan bulunmakla birlikte kongre öncesi, esnası ve sonrası işlemler; sekretarya hizmetleri, tanıtım ve duyuru işlemleri, iletişim, malzeme ve doküman hazırlama, kayıt işlemleri, karşılama ve transfer, ağırlama, yiyecek-ıçecek servis hizmetleri, oturma salonlarının düzenlenmesi, alan çalışmasındaki hizmetler, katılımcıların uğurlanması ve diğer görevler şeklinde sıralanabilir (Aksu, vd., 2013). Bu işlemler içerisinde özellikle, katılımcılara verilecek çanta vb. ürünlerin hazırlanması, katılımcıların karşılanması, transfer işlemleri, kayıt işlemleri, fuaye alanında servis hizmetleri, oturma salonlarının düzenlenmesi, sunumların bilgisayarlara yüklenmesi, teknolojik işlemler, alan gezilerinde rehberlik hizmetleri ve katılımcıların uğurlanmasında gönüllü öğrencilerden yararlanılması düşünülmektedir.

1. Gönüllülük ve Gönüllülük Motivasyonu

Dünya genelinde gençler, eğitimden sağlığa, çevre sorunlarına kadar pek çok alanda gönüllü faaliyetlerine katılmaktadırlar. Gönüllülük kavramı ile ilgili farklı tanımlar bulunmaktadır. Toplumların sosyo-ekonomik ve kültürel özelliklerine göre gönüllülük kavramı, farklı şekillerde tanımlanmış olmakla birlikte en temel anlamı ile bireylerin maddi çıkar beklemeden kendi iradeleri ile toplumsal yarara hizmet eden faaliyetlere destek vermesi şeklinde tanımlanabilir. Dolayısıyla, gönüllülük kavramının içerisinde maddi çıkar, kişinin zorlanması ve baskı gibi unsurlar bulunmamaktadır (Balaban ve İnce, 2015). Gönüllülük kavramı; bireyin maddi bir karşılık belemeksizin veya bir çıkar kaygısı içerisinde olmadan, yakın çevresi veya ailesi dışında kalan insanların yaşam kalitesini yükseltmek veya genel olarak toplumun yararına olduğu varsayılan bir amaca ulaşmak için sadece içinden gelerek ve doğru olduğuna inanarak, bir toplumsal teşebbüse destek olmak şeklinde tanımlanabilir (Güder, 2006: 4). Bir diğer tanıma göre, bireyin çalışma ve ailesine ayırdığı zamanın dışında, kendi iradesiyle ve hiçbir ücret almadan başkalarına yardım etmeyi yükümlülük olarak kabul etmesidir (Sentedalps, 2006: 21).

Gönüllülük modern toplumlarda sivil hareketliliğin temel göstergelerindedir (Mirsafian ve Mohamadinejad, 2012: 74). Gönüllüleri etkinliklerde görev almaya iten pek çok neden bulunmaktadır. Bu nedenler arasında bireysel yeteneklerin geliştirilmesi, etkinlik başarısında emeği olmak, toplumsal gelişim, sosyal çevre, iş yaşamında başarıya etkisi gibi hedefler bulunmaktadır. Bireyleri gönüllü olmaya iten motivasyonel faktörlerin belirlenmesi etkinlik planlanma süreci ve işleyişi esnasında önemli bir yer tutmaktadır (Sertbaş, 2006: 26).

Strigas ve Jackson (2003: 118-119) insanları gönüllü olmaya iten motivasyon faktörlerini, materyal, amaç, boş zaman değerlendirme, egoizm ve dış etkenler olarak beş temel başlık altında toplamıştır. Diğer çalışmalarda gönüllüleri motive eden unsurlar; diğerkamalık, egoistik ihtiyaç, sosyal ve ahlaki yükümlülük, yeni beceri ve deneyim kazanma arzusu, boş zamanlarını değerlendirme ve kişisel tatmin (Sport Volunteers and Other Volunteers, 2005: 7); prestij elde etme, bir bütünün parçası olma ve etkinliğe dahil olma, ilgi alanına yakın insanlarla bir arada olma ve diğer insanlarla buluşma onlar ile ilgili bir şeyler öğrenme isteği (Fairley, vd., 2007: 43); ortak hedef, amaç odaklı, dış faktörler ve sorumluluk (Berber, 2015) olarak belirtilmiştir.

Gönüllülük bireylerin sosyal yönünü geliştirir, onlara yeni beceriler kazandırır, yaratıcılık becerilerini destekler. Gönüllü olarak bir etkinlikte görev almak bireylere; liderlik, özgüven, iletişim becerileri, kendini tanıma, organizasyon yeteneği, bilgi ve beceri, sorumluluk, takım ruhu, uzmanlık ve deneyim ve farklılık yaratma konularında fayda sağlar (Güzel, vd., 2015: 85). Bu faydaların yanı sıra gönüllülük insanlar arasındaki ilişkileri kuvvetlendirme, sosyalleşme, değer görme, değer verme, hoşgörü ortamının geliştirme, paylaşımcılık ve güven gibi kişisel gelişime birçok katkı sağlamaktadır (Güngör ve Çölgeçen, 2013: 167).

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Yöntemi

Araştırmanın amacı, kongre organizasyonunda potansiyel görev alacak E.Ü. Turizm ve Otelcilik MYO öğrencilerini gönüllü olarak görev almaya motive eden faktörlerin neler olduğunu ortaya koymaktır. Araştırmanın evrenini, 2015-2016 öğrenim yılında Erzincan Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören ve Ulusal Alternatif Turizm Kongresinde görev alması düşünülen 55 ikinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş tam sayım yöntemi ile bütün öğrencilere ulaşılmıştır. Elde edilen anketlerden dördü hatalı kodlamadan dolayı değerlendirme kapsamından çıkarılmış ve 51 anket üzerinden analizler yapılmıştır.

2.2. Verilerin Toplanması ve Analizi

Veri toplama aracı olarak anket tekniğinden yararlanılmıştır. Anket uygulaması, 15-25 Aralık 2015 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Anketin ilk bölümü öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemeye yönelik 4 değişken, ikinci bölümü ise; 24 ifadeden oluşmaktadır. Bu ifadelerden 17'si (1-17) (Berber, 2015), 3'ü (18-20) (Koşan ve Güneş, 2009) tarafından gönüllü motivasyonlarını ölçmeye yönelik geliştirilen anketlerden 4 ifade ise (21-24) araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur. Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenirlik analizi yapılmış ve Cronbach Alfa katsayısı 24 ifade için ,914 olarak bulunmuştur. Güvenirlik analizi sonucuna göre ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu tespit edilmiştir (Kalaycı, 2008; Alpar, 2011). Elde edilen veriler SPSS 22.0 paket programı yardımı ile değerlendirilmiştir. Tüm veriler için frekans analizi yapılmıştır. Ulusal Alternatif Turizm Kongresinde gönüllü olarak görev alacak öğrencilerin motivasyon faktörlerini belirlemek amacıyla betimsel analizler, non-parametrik testlerden "Mann-Whitney U" ve "Kruskal-Wallis H" testleri yapılmıştır

Araştırmanın amacına yönelik oluşturulan araştırma hipotezleri aşağıdaki gibidir:

- **H₁:** Öğrencilerin gönüllülük motivasyon algıları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.
- **H₂:** Öğrencilerin gönüllülük motivasyon algıları deneyimlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.
- **H₃:** Öğrencilerin gönüllülük motivasyon algıları yaşa göre anlamlı farklılık göstermektedir.
- **H₄:** Öğrencilerin gönüllülük motivasyon algıları öğrenim gördükleri programa göre anlamlı farklılık göstermektedir.

3. Bulgular

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilere ait cinsiyet, yaş, deneyimlerinin olup olmadığı ve öğrenim gördükleri programlara yönelik bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Cinsiyet	n	%
Kadın	29	56,9
Erkek	22	43,1
Toplam	51	100,0
Yaş	n	%
18-20	31	60,8
21-23	16	31,4
24-26	2	3,9
27 ve üzeri	2	3,9
Toplam	51	100,0
Program	n	%
Turizm ve Otel İşletmeciliği	16	31,4
Turizm ve Seyahat Hizmetleri	12	23,5
Aşçılık	23	45,1
Toplam	51	100,0
Deneyim	n	%
Var	19	37,3
Yok	32	62,7
Toplam	51	100,0

Tablo 1’deki demografik özelliklere göre öğrenciler %56,9 ile kadınlardan ve %43,1 erkeklerden oluşmaktadır. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu 31 kişi (%60,8) 18-20 yaş aralığındaki kişilerdir. Öğrenim gördükleri programlarına bakıldığında önemli bir kısmının 23 kişinin (%45,1) Aşçılık programını öğrencileri oldukları görülmektedir. *Daha önce herhangi bir organizasyonda gönüllü olarak görev aldınız mı?* sorusuna öğrencilerin 19’u (%37,3) daha önce bir deneyime sahip olduklarını belirtirken 32’si (%62,7) daha önce herhangi bir organizasyonda görev almadıklarını ve deneyimlerinin bulunmadığını belirtmişlerdir.

Öğrencileri gönüllü olmaya motive eden unsurlara katılım ortalamaları dikkate alınarak Tablo 2 oluşturulmuştur. Ayrıca öğrencilerin ifadelerine katılıp katılmama dereceleri frekans yüzdelere göre tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2. Öğrencileri Kongrede Gönüllü Olarak Görev Almaya Motive Eden Unsurlara İlişkin Aritmetik Ortalama ve Frekans Değerleri

İFADELER	1:Kesinlikle Katılmıyorum 5:Kesinlikle Katılıyorum					\bar{X}	s.s.	
	1	2	3	4	5			
1	Ufkumu genişletmek isterim.	-	1 (2,0)	1 (2,0)	14 (27,5)	35 (68,6)	4,63	0,63
2	Hayatımda kayda değer bir şeyler yapmak isterim.	-	3 (5,9)	3 (5,9)	15 (29,4)	30 (58,8)	4,41	0,85
3	Diğer üniversitelerden kişilerle tanışmak isterim.	-	1 (2,0)	5 (9,8)	18 (35,3)	27 (52,9)	4,39	0,75
4	Kongrede gönüllü olmayı eğitici bir faaliyet olarak görüyorum.	-	1 (2,0)	6 (11,8)	17 (33,3)	27 (52,9)	4,37	0,77
21	Kongrede sunulan etkinliklere katılmak isterim (gezi, sportif etkinlik).	-	4 (7,8)	4 (7,8)	14 (27,5)	29 (56,9)	4,33	0,93
5	Gönüllü olarak diğer insanlarla ilişkiler kurmak isterim.	1 (2,0)	-	6 (11,8)	18 (35,3)	26 (51,0)	4,33	0,84
6	Gönüllülük yoluyla okul arkadaşlarımla bir arada çalışmak isterim.	2 (3,9)	1 (2,0)	7 (13,7)	10 (19,6)	31 (60,8)	4,31	1,05
7	Katıldığım aktiviteleri çeşitlendirmek isterim.	-	2 (3,9)	5 (9,8)	19 (37,3)	25 (49,0)	4,31	0,81
18	Üniversiteme bir şeyler katmak isterim.	-	1 (2,0)	5 (9,8)	22 (43,1)	23 (45,1)	4,31	0,73
8	Kongre organizasyona bir şekilde yardımcı olmak isterim.	-	2 (3,9)	7 (13,7)	19 (37,3)	23 (45,1)	4,24	0,84
22	Gönüllülüğün bir ayrıcalık olduğunu düşünüyorum.	1 (2,0)	4 (7,8)	4 (7,8)	16 (31,4)	26 (51,0)	4,22	1,03
9	Kongrenin başarıya ulaşmasına yardımcı olmak isterim.	-	3 (5,9)	6 (11,8)	20 (39,2)	22 (43,1)	4,20	0,87
19	Bu organizasyonda görev almanın özgeçmişime katkı sağlayacağını düşünüyorum.	1 (2,0)	3 (5,9)	7 (13,7)	18 (35,3)	22 (43,1)	4,12	0,99
23	Kongrede verilen yemek ve davetlere katılmak isterim.	-	4 (7,8)	9 (17,6)	15 (29,4)	23 (45,1)	4,12	0,97
10	Bu, hayatım boyunca karşılaşılabileceğim güzel bir deneyim.	-	5 (9,8)	7 (13,7)	21 (41,2)	18 (35,3)	4,02	0,95
20	Kongrede de görev alarak güçlü ve zayıf yönlerimi tanımak isterim.	1 (2,0)	4 (7,8)	8 (15,7)	19 (37,3)	19 (37,3)	4,00	1,02
11	Boş zamanlarımı değerlendirmek için gönüllü olmak isterim.	-	4 (7,8)	13 (25,5)	17 (33,3)	17 (33,3)	3,92	0,96
12	Kongre organizasyonunun bir parçası olduğumu hissediyorum.	1 (2,0)	3 (5,9)	11 (21,6)	21 (41,2)	15 (29,4)	3,90	0,96
24	Kongrede verilen (çanta, şapka, tişört, katılım belgesi) elde etmek isterim.	4 (7,8)	4 (7,8)	9 (17,6)	15 (29,4)	19 (37,3)	3,80	1,25
13	Çevrem tarafından gönüllü olmam beklenir.	2 (3,9)	7 (13,7)	10 (19,6)	20 (39,2)	12 (23,5)	3,65	1,11
14	Kongrede becerilerime ihtiyaç duyulduğunu düşünüyorum.	2 (3,9)	6 (11,8)	17 (33,3)	19 (37,3)	7 (13,7)	3,45	1,01
15	Geçmişte benzer çalışmalarda deneyimlerim olduğu için gönüllü olmak isterim.	5 (9,8)	8 (15,7)	16 (31,4)	13 (25,5)	9 (17,6)	3,25	1,21
16	Arkadaşlarım da gönüllü olmak istemektedirler.	3 (5,9)	8 (15,7)	24 (47,1)	10 (19,6)	6 (11,8)	3,16	1,03
17	Yapacağım işi aynı şekilde yapabilecek başka biri olmadığını düşünüyorum.	9 (17,6)	13 (25,5)	12 (23,5)	13 (25,5)	4 (7,8)	2,80	1,23

Aritmetik ortalamalara bakıldığında en yüksek 4,63 aritmetik ortalama ile “Ufkumu genişletmek isterim” ifadesi ilk sıradadır. İkinci en yüksek aritmetik ortalama ise 4,41 aritmetik ortalama ile “Hayatımda kayda değer bir şeyler yapmak isterim” ifadesidir. Üçüncü en yüksek aritmetik ortalama ise 4,39 ile “Diğer üniversitelerden kişilerle tanışmak isterim” ifadesidir. Aritmetik ortalaması en düşük olan ifade ise 2,80 ile “Yapacağım işi aynı şekilde yapabilecek başka biri olmadığını düşünüyorum” ifadesidir. Öğrencilerin kongredeki gönüllü olarak görev almalarına yönelik motivasyonları hakkındaki 24 ifadenin ortalaması 4,01 olarak gerçekleşmiştir.

3.1. Araştırmanın Hipotez Testleri ve Sonuçlarına Ait Bulgular

Öğrencilerin cinsiyet, yaş, deneyim durumu ve öğrenim gördükleri programa göre Ulusal Alternatif Turizm Kongresinde gönüllü olarak görev almalarını motive eden ifadeler ile algılamaları arasında farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan analizlerin sonuçları aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Gönüllülük Motivasyon Algıları ile İlgili “Mann-Whitney U” Testi Sonuçları

İFADELER	Cinsiyet	Mann-Whitney U					
		n	Mean Rank	Sum of Ranks	Wilcoxon W	Z	P
Gönüllü olarak diğer insanlarla ilişkiler kurmak isterim.	Erkek	22	26,16	575,50	750,500	-0,073	,941
	Kadın	29	25,88	750,50			
Kongre organizasyonunun bir parçası olduğumu hissediyorum.	Erkek	22	25,27	556,00	556,000	-0,322	,748
	Kadın	29	26,55	770,00			
Bu organizasyonda görev almanın özgeçmişime katkı sağlayacağını düşünüyorum.	Erkek	22	26,75	588,50	737,500	-0,336	,737
	Kadın	29	25,43	737,50			

* Sig<0.05

Tablo 3’de görüldüğü üzere, öğrencilerin gönüllülük motivasyon algılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini test edebilmek amacıyla “Mann-Whitney U” testi yapılmıştır. Gönüllü öğrencileri motive eden ifadeler cinsiyete göre ($p<0.05$) anlamlı farklılık göstermemektedir. Tablo 3’de analiz sonuçlarına ilişkin örnek olarak motivasyon unsurlarına yönelik üç ifade görülmektedir. “Gönüllü olarak diğer insanlarla ilişkiler kurmak isterim” ile “Kongre organizasyonunun bir parçası olduğumu hissediyorum” ve son olarak “Bu organizasyonda görev almanın özgeçmişime katkı sağlayacağını düşünüyorum” ifadeleri cinsiyete göre anlamlı farklılık ($p<0.05$) göstermemektedir. Tablo 3’teki bu sonuçlara göre; H_1 : “Öğrencilerin gönüllülük motivasyon algıları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir” hipotezi kabul edilmemiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Deneyimlerine Göre Gönüllülük Motivasyon Algıları ile İlgili “Mann-Whitney U” Testi Sonuçları

İFADELER	Deneyim				Mann-Whitney U		
		n	Mean Rank	Sum of Ranks	Wilcoxon W	Z	P
Gönüllü olarak diğer insanlarla ilişkiler kurmak isterim.	Var	19	32,71	621,50	704,500	-2,739	,006*
	Yok	32	22,02	704,50			
Kongre organizasyonunun bir parçası olduğumu hissediyorum.	Var	19	31,63	601,00	725,000	-2,204	,028*
	Yok	32	22,66	725,00			
Katıldığım aktiviteleri çeşitlendirmek isterim.	Var	19	33,55	637,50	688,500	-3,069	,002*
	Yok	32	21,52	688,50			

* Sig<0.05

Tablo 4’de öğrencilerin gönüllülük motivasyon algılarının deneyimlerine göre farklılık gösterip göstermediğini test edebilmek amacıyla “Mann-Whitney U” testi yapılmıştır. Gönüllü öğrencileri motive eden faktörlerle ilgili 15 ifadenin (p<0.05) anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Tablo 4’de anlamlı farklılık gösteren ifadeler gösterilmiştir. Bu ifadeler “Gönüllü olarak diğer insanlarla ilişkiler kurmak isterim” ile “Kongre organizasyonunun bir parçası olduğumu hissediyorum” ve son olarak “Katıldığım aktiviteleri çeşitlendirmek isterim” ifadeleri öğrencilerin deneyim sahibi olup olmadıklarına göre anlamlı farklılık (p<0.05) göstermektedir. Bu sonuçlara göre; “H₂: Öğrencilerin gönüllülük motivasyon algıları deneyimlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir” hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Yaşlarına Göre Gönüllülük Motivasyon Algıları ile İlgili “Kruskal-Wallis H” Testi Sonuçları

İFADELER	Yaş			Kruskal-Wallis H		
		n	Mean Rank	Ki Kare	S.O	P
Geçmişte benzer çalışmalarda deneyimlerim olduğu için gönüllü olmak isterim.	18-20	31	22,90	13,125	3	,004*
	21-23	16	30,25			
	24-26	2	27,50			
	27+	2	38,50			
Çevrem tarafından gönüllü olmam beklenir.	18-20	31	22,76	8,027	3	,045*
	21-23	16	34,09			
	24-26	2	22,00			
	27+	2	15,50			

* Sig<0.05

Tablo 5’e göre öğrencilerin gönüllülük motivasyon algılarının yaşlarına göre farklılık gösterip göstermediğini test edebilmek amacıyla “Kruskal-Wallis H” testi yapılmıştır. Gönüllülük motivasyonları ile ilgili ifadelerden “Geçmişte benzer çalışmalarda deneyimlerim olduğu için gönüllü olmak isterim” ile “Çevrem tarafından gönüllü

olmam beklenir” ifadeleri yaş durumuna göre anlamlı farklılık ($p<0.05$) göstermektedir. Tablo 5’deki bu sonuçlara göre; “**H₃**: Öğrencilerin gönüllülük motivasyon algıları yaşa göre anlamlı farklılık göstermektedir.” hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 6: Öğrencilerin Programlarına Göre Gönüllülük Motivasyonları Algıları ile İlgili “Kruskal-Wallis H” Testi Sonuçları

İFADELER	Program	Kruskal-Wallis H				
		n	Mean Rank	Ki Kare	S.O	P
Kongrede gönüllü olmayı eğitici bir faaliyet olarak görüyorum.	Turizm ve Otel İşletmeciliği	16	26,94	11,150	2	,003*
	Turizm ve Seyahat Hizmetleri	12	36,17			
	Aşçılık	23	20,04			
Gönüllülük yoluyla okul arkadaşlarımla bir arada çalışmak isterim.	Turizm ve Otel İşletmeciliği	16	29,06	10,003	2	,007*
	Turizm ve Seyahat Hizmetleri	12	33,58			
	Aşçılık	23	19,91			

* Sig<0.05

Tablo 6’ya göre öğrencilerin gönüllülük motivasyon algılarının öğrenim gördükleri program çeşidine göre farklılık gösterip göstermediğini test edebilmek amacıyla “Kruskal-Wallis H” testi yapılmıştır. Gönüllülük motivasyonları ile ilgili ifadelerden “Kongrede gönüllü olmayı eğitici bir faaliyet olarak görüyorum” ile “Gönüllülük yoluyla okul arkadaşlarımla bir arada çalışmak isterim” ifadesi okunulan bölüme göre anlamlı farklılık ($p<0.05$) göstermektedir. Tablo 6’daki sonuçlara göre; “**H₄**: Öğrencilerin gönüllülük motivasyon algıları öğrenim gördükleri programa göre anlamlı farklılık göstermektedir” hipotezi kabul edilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

I.Ulusal Alternatif Turizm Kongresine 36 farklı üniversiteden 124 akademisyen ile sektör temsilcileri katılmıştır (I. Ulusal Alternatif Turizm Kongresi Bildiri Kitabı, 2016: 646). Katılan kişi sayısı, bilimsel ve sosyal etkinlikler, kongrenin şehre ve üniversiteye kazandıracakları dikkate alındığında, kongre önemli bir etkinlik olarak değerlendirilebilir.

Turizm eğitimi veren okullar, sektöre sağladığı iş gücü ile turizmin geleceğinin şekillenmesinde önemli yere sahip kuruluşlardır (Ayaz, vd., 2012:103). Turizm alanında eğitim alan öğrencilerin özellikle turizm ve turizmle ilişkili alanlarla ilgili olarak yapmış oldukları değerlendirmeler önem taşımaktadır (Mercan, 2016: 128; Türker vd., 2016: 311).

Kongre organizasyonları turizm için en önemli unsurların başında gelmektedir. Dünyada en fazla gelir sağlanan turizm türlerinin başında kongre turizmi gelmektedir. Turizm eğitimi almış öğrencilerin kongre olayını ve etkileşimlerini bildikleri varsayıldığında bu tarz organizasyonlarda gönüllü görev almaları veya talep etmeleri,

alanı ve özelliklerini bilmeyen kişilere göre daha farklı motivasyon faktörlerini gerektirebilecektir. Gelecek araştırmalarda turizm eğitimi almamış öğrencilerin veya kişilerin turizmle ilgili konularda gönüllülük motivasyonlarının ölçülmesinde fayda olduğu düşünülmektedir.

Kongre, toplantı, sempozyum gibi etkinlikler, kongre turizmi kapsamında değerlendirilmektedir. Bu yönüyle ele alındığında etkinliğin Erzincan Üniversitesi Turizm ve Otelcilik MYO tarafından düzenlenmesi ve etkinlikte görev alacakların gönüllülük esasıyla turizm eğitimi alan öğrenciler arasından seçilecek olmasının öğrencilere farklı deneyim ve fırsatlar sunacağı düşünülmektedir.

Kongre organizasyonunda yaklaşık 15-20 gönüllü öğrenciden yararlanılması planlanmıştır. Gönüllü öğrenciler Erzincan Üniversitesi Turizm ve Otelcilik MYO öğrencileri arasından seçilmiştir. Bu çalışmada kongre öncesi potansiyel gönüllü konumunda bulunan öğrencileri gönüllü olmaya iten unsurların neler olduğu ve hangi unsurların daha yüksek aritmetik ortalamaya sahip olduğu tespit edilmiştir.

Çalışma sonucunda katılımcıların gönüllülük motivasyonu algılarında cinsiyete göre herhangi bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca katılımcıların deneyimlerinin olması, yaşlarının ve öğrenim görülen programlara göre gönüllülük motivasyonlarının farklı olduğu görülmüştür. Buradan hareketle gönüllülük motivasyonunda cinsiyetin önemli bir faktör olmadığı ve deneyim durumlarının ve kurulan ilişkilerin farklılık kattığı görülmektedir. Bu durum Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde de yer alan insanların fizyolojik ve güvenlik ihtiyaçlarından sonra gelen sosyalleşme, değer görme, kabullenilme duygusunun oluşmasını sağlamakta ve henüz üniversite çağında olan gönüllü öğrencilere belirli kazanımlar sağlayacağı düşünülmektedir. Bulgulardan hareketle kongre organizatörlerinin göz önünde bulundurması gereken gönüllü öğrencileri motive edecek unsurlar aşağıda sunulmuştur:

- Kongre organizasyonunun öğrenciler için çok önemli bir fırsat olduğu ve kişisel gelişimleri açısından önemli bir katkı sunacağı vurgulanmalı,
- Kongre gibi etkinlikler öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirebilmeleri açısından yönlendirilmeli,
- Daha fazla gönüllü öğrenci katılımı sağlanarak, motivasyonu düşük öğrenciler de gruba dahil edilmeli,
- Öğrencilerin kongrenin önemli bir parçası olduğu vurgulanmalı,
- Öğrenciler görevleri ile ilgili takdir edilmelidir.

Kongre faaliyetlerinde başkalarının da rahatlıkla yapabileceği bu tarz işlemler genellikle gönüllüler tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmada, kongre organizasyonunda gönüllü olarak görev alması planlanan öğrencileri motive eden faktörlerin neler olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çalışma, kongre organizasyonu düzenleyen profesyoneller ve akademisyenler için önemli bulgular sunan yol gösterici bir çalışma niteliğinde olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Aksu, A., Yılmaz, G. ve Gümüş, F. (2013). *Örneklerle Kongre ve Fuar Yönetimi*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Alpar, R. (2011). *Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Yöntemler*, 3. baskı, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Ayaz, N., Yeşiltaş, M. ve Türkmen, F. (2012). Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizme Bakış Açıları ve Algıları Üzerine Bir Araştırma, *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 (22): 103-112
- Balaban, A. Y., İnce, İ. Ç. (2015). Gençlerin Sivil Toplum Kuruluşlarındaki Gönüllülük Faaliyetleri ve Gönüllülük Algısı: Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) Örneği, *Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 30 (2): 149-169.
- Berber, S. (2015). Spor Etkinliklerinde Gönüllü Motivasyonu: 2011 Avrupa Gençlik Olimpiyatları Örneği, (*Basılmamış Doktora Tezi*). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Fairley, S., Kellett, P., Green, B.C. (2007). Volunteering Abroad: Motives for Travel to Volunteer at the Athens Olympic Games, *Journal of Sport Management*, 21: 41-57.
- Güder, N. (2006). *STK'lar İçin Gönüllülük ve Gönüllü Yönetimi Rehberi*, Ankara: Sivil Toplum Geliştirme Merkezi,
- Güngör, F. ve Çölgeçen, Y. (2013). STK'larda Gönüllü Yönetimi ve Motivasyonunun Performansa Etkisi, *Akademik İncelemeler Dergisi*, 8 (3):163-187.
- Güzel, P., Ünlü, H., Özbey, S. ve Esentaş, M. (2015). Volunteerism and International Sport Organisations: XVII. Mediterranean Games, *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 17 (1): 84-91.
- I. Ulusal Alternatif Turizm Kongresi Bildiri Kitabı, (2016). Sonuç Bildirgesi, Erzincan Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik MYO Yayınları, Erzincan Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik MYO, 7-9 Nisan 2016, *I. Ulusal Alternatif Turizm Kongresi Erzincan*, 646-648,
- Kalaycı, Ş. (2008). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*, 3.Baskı, Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Koşan, A. ve Güneş, E. (2009). Gönüllülük ve Erzurum 2011 Üniversitelerarası Kış Oyunları, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13 (2): 1-18.
- Mercan, Ş. O., (2016). Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Otel İşletmelerini Çevre Duyarlılığı Açısından Değerlendirmeleri, *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (1): 126-144.
- Mirsafian, H. ve Mohamadinejad, A. (2012). Sport Volunteerism: A Study On Volunteering Motivations In University Students, 6th INSHS International Christmas Sport Scientific Conference, 11-14 December 2011, International Network of Sport and Health Science, Szombathely, Hungary, *Journal Of Human Sport & Exercise*, 7 (1): 73-84.
- Sentetalps, (2006). Sports Event Network for Tourism and Economic Development of the Alpine Space, *Guide Book For The Management Of Sport Event Volunteers*. How to manage human resources?. Alain Ferrand Ed., Nicolas Chanavat et al. Chavannes-Lausanne: IDHEAP

- Sertbaş, K. (2006). *Universiade2005 İzmir Oyunlarında Görevli Gönüllü İnsan Kaynaklarının, Organizasyona Katılım Nedenleri ve Motivasyonel Faktörlerin Analizi, (Basılmamış Doktora Tezi)*. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Sport Volunteers and Other Volunteers, (2005). *Some Data From the 2002 General Social Survey National Centre for Culture and Recreation Statistics, Report prepared for the Standing Committee on Recreation and Sport*, May 2005.
- Strigas A. ve Jackson N. (2003). *Motivating Volunteers To Serve And Succeed: Design And Results Of A Pilot Study That Explores Demographics And Motivational Factors In Sport Volunteerism*, *International Sports Journal*, Winter:111-123.
- Türker, N., Uçar, M. ve Ateş, M. A., (2016). *Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Turizm Sektörü Algıları: Karabük Üniversitesi Öğrencileri Üzerine bir Araştırma*, *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (2): 311-324.
- Yıldırım, N. ve Yıldırım, E. (2010). *VALUE; Türkiye Ulusal Raporu*, Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sürekli Eğitim Merkezi.